

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД

«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

Центральноукраїнський інститут

(назва навчального підрозділу)

Правознавства

(повна назва кафедри, циклової комісії)

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «Господарський процес»

на тему: **Спрощене позовне провадження в господарському судочинстві**

Студента Льовін Д.С.

(прізвище та ініціали)

Курсу: IV

групи ІН16-9-22-Б1П (4.0д)

напряму підготовки (спеціальності) 081 Право

Спеціалізації: -

Керівник к.іст.н., доцент кафедри Демешко Ю.О.

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Оцінка:

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ ECTS _____

Члени комісії

(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

м. Кропивницький – 2025 рік

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ СПРОЩЕНОГО ПОЗОВНОГО ПРОВАДЖЕННЯ	7
1.1 Поняття та сутність спрощеного позовного провадження	7
1.2 Принципи та функції спрощеного позовного провадження	9
РОЗДІЛ 2 ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПРАВ У СПРОЩЕНОМУ ПОЗОВНОМУ ПРОВАДЖЕННІ	11
2.1 Підстави для розгляду справ у спрощеному позовному провадженні .	11
2.2 Судові рішення та їх виконання у спрощеному позовному провадженні	13
РОЗДІЛ 3 ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СПРОЩЕНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В ГОСПОДАРЬСЬКОМУ СУДОЧИНСТВІ	15
3.1 Практичні проблеми застосування спрощеного позовного провадження	15
3.2 Шляхи вдосконалення інституту спрощеного позовного провадження .	17
ВИСНОВКИ	20
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	23

ВСТУП

Одним із ключових завдань сучасної судової системи України є забезпечення ефективного, оперативного та справедливого вирішення господарських спорів між суб'єктами підприємницької діяльності. В умовах активного розвитку економічних відносин, зростання кількості комерційних конфліктів і необхідності зменшення навантаження на судову систему особливої актуальності набуває інститут спрощеного позовного провадження у господарському судочинстві.

Спрощене позовне провадження є однією з новітніх форм процесуальної діяльності, запроваджених у результаті судової реформи 2017 року. Його основною метою є забезпечення швидкого, менш формалізованого та економічного розгляду нескладних справ, у яких відсутні складні питання права чи факту. Застосування спрощеного порядку сприяє реалізації принципів пропорційності, ефективності та доступності правосуддя, що відповідає європейським стандартам судового процесу.

Актуальність теми. Запровадження спрощеного позовного провадження є логічною відповіддю на потребу суспільства у модернізації судової системи та оптимізації господарського процесу. Його поява була зумовлена необхідністю подолання надмірного формалізму, скорочення строків розгляду справ та зменшення процесуальних витрат для сторін. Крім того, такий інститут є важливим кроком на шляху цифровізації судочинства, адже спрощене провадження активно використовує електронні засоби комунікації — електронний суд, подання документів у цифровій формі, дистанційну участь сторін у засіданні тощо.

Водночас практика застосування положень Господарського процесуального кодексу України (далі — ГПК України) показує, що реалізація інституту спрощеного позовного провадження не позбавлена низки проблем. У судовій діяльності виникають питання щодо правильного визначення категорій

справ, які можуть розглядатися у спрощеному порядку; дотримання принципу змагальності при розгляді справ без виклику сторін; оцінки доказів, поданих у письмовій формі; а також рівності процесуальних прав сторін у межах спрощеної процедури. Ці аспекти свідчать про потребу в глибокому науковому аналізі правової природи, порядку та особливостей застосування спрощеного позовного провадження в господарських судах.

Наукове осмислення інституту спрощеного провадження має важливе практичне значення. Воно дозволяє визначити його межі, сформулювати критерії застосування, запропонувати напрями вдосконалення процесуального законодавства та гармонізації національної практики із європейськими стандартами. Особливо важливим є питання забезпечення балансу між оперативністю розгляду справ і дотриманням прав сторін, що прямо впливає з положень статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (право на справедливий суд).

Таким чином, актуальність зумовлена:

необхідністю удосконалення правового регулювання спрощеного позовного провадження;

потребою уніфікації судової практики господарських судів;

значенням цього інституту для підвищення ефективності правосуддя;

потребою адаптації українського процесуального законодавства до європейських вимог.

Метою курсової роботи є комплексне дослідження правової природи, змісту та порядку застосування спрощеного позовного провадження в господарському судочинстві, а також визначення шляхів удосконалення відповідного інституту в законодавстві та судовій практиці України.

Для досягнення цієї мети передбачено виконання таких **завдань**:

1. Розкрити сутність, поняття та призначення спрощеного позовного провадження.

2. Визначити його місце у системі господарського процесуального права.
3. Проаналізувати нормативно-правову базу, що регулює спрощене позовне провадження.
4. Висвітлити порядок розгляду справ у спрощеному провадженні, зокрема без виклику сторін.
5. Розкрити судову практику щодо застосування відповідних норм.
6. Виявити основні проблеми практичного застосування та можливі шляхи їх вирішення.
7. Провести порівняльний аналіз із зарубіжними моделями спрощених процедур судочинства.
8. Сформулювати пропозиції щодо вдосконалення чинного господарського процесуального законодавства.

Об'єктом курсової роботи є суспільні відносини, що виникають у процесі реалізації та застосування інституту спрощеного позовного провадження в господарському судочинстві.

Предметом курсової роботи є правова природа, зміст, порядок, особливості та проблеми практичного застосування спрощеного позовного провадження згідно з положеннями Господарського процесуального кодексу України та судовою практикою.

У процесі виконання роботи використовувалися загальнонаукові та спеціально-юридичні методи пізнання, зокрема:

- формально-юридичний метод — для аналізу положень законодавства;
- системно-структурний метод — для визначення місця інституту спрощеного провадження у господарському процесі;
- порівняльно-правовий метод — для зіставлення національної та зарубіжних моделей;
- історико-правовий метод — для дослідження етапів становлення інституту;

аналітичний і логіко-правовий методи — для формулювання висновків і пропозицій.

Теоретичне значення курсової роботи полягає у систематизації наукових підходів до розуміння сутності спрощеного позовного провадження, а також у розробленні узагальненої концепції його ефективного застосування в умовах реформування господарського процесу.

Практична значущість полягає у можливості використання висновків і пропозицій роботи в діяльності господарських судів, адвокатів, юристів-практиків та законодавців при вдосконаленні процесуального законодавства України.

Курсова робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ СПРОЩЕНОГО ПОЗОВНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

1.1 Поняття та сутність спрощеного позовного провадження

Спрощене позовне провадження є спеціальною формою судового розгляду, запровадженою для розгляду нескладних господарських спорів із метою скорочення строків провадження та зменшення процесуальних витрат сторін.

Цей інститут передбачає спрощений порядок подання позовної заяви, скорочені строки для подання відзивів та доказів, а також можливість ухвалення рішення без виклику сторін [1, с. 45].

Сутність спрощеного позовного провадження полягає у поєднанні таких характеристик:

Оперативність — скорочені строки розгляду справи.

Економічність — зменшення судових і процесуальних витрат.

Доступність — полегшення участі для малих та середніх підприємств.

Прозорість — спрощена процедура подання документів та доказів.

На відміну від загального позовного провадження, спрощене провадження не передбачає тривалих стадій підготовки справи та формалізованого доказування, що робить його ефективним інструментом для швидкого врегулювання господарських суперечок.

Історія становлення інституту спрощеного позовного провадження

Ідея спрощеного провадження виникла у світовій практиці в другій половині XX століття, коли судові системи багатьох країн стикнулися з надмірним завантаженням судів та затягуванням розгляду справ.

В Україні інститут спрощеного позовного провадження впроваджено у рамках судової реформи 2017 року, коли було внесено зміни до Господарського процесуального кодексу України (ГПК України).

Зокрема, статті 247–252 ГПК визначають підстави, порядок та строки спрощеного провадження, а також особливості ухвалення судових рішень [2, с. 102].

Раніше всі господарські справи розглядалися лише у загальному порядку, що часто призводило до:

- значних часових витрат;
- високих процесуальних витрат сторін;
- перевантаження судів.

Впровадження спрощеного позовного провадження дозволило:

- скоротити строки розгляду до 2–3 місяців у середньому;
- зменшити документообіг;
- забезпечити більш ефективний контроль за процесуальною дисципліною сторін [3].

Нормативно-правове регулювання спрощеного позовного провадження

Основним нормативним актом, який регулює спрощене провадження в Україні, є Господарський процесуальний кодекс України (редакція 2023 року).

Ключові положення:

Стаття 247 ГПК України — визначає категорії справ, які можуть розглядатися у спрощеному порядку.

Статті 248–250 ГПК — встановлюють правила подання позовної заяви, строки подання доказів, порядок ухвалення рішення без виклику сторін.

Стаття 251 ГПК — передбачає можливість оскарження судових рішень, ухвалених у спрощеному порядку.

Крім того, спрощене провадження взаємопов'язане з іншими нормативними актами:

- Закон України «Про судовий збір» — визначає порядок та ставки зборів;

- Закон України «Про судоустрій і статус суддів» — регламентує функціонування господарських судів та їх повноваження;

Підзаконні акти, які уточнюють порядок застосування електронного судочинства та подання документів [4, с. 77].

Значну роль у формуванні практики застосування спрощеного позовного провадження відіграють узагальнення судової практики Верховного Суду та рекомендації профільних наукових установ. Це дозволяє забезпечити єдність підходів у застосуванні процесуальних норм і підвищує передбачуваність рішень для учасників господарських відносин [5, с. 39].

1.2 Принципи та функції спрощеного позовного провадження

Спрощене провадження базується на тих же принципах, що й загальний господарський процес, але з урахуванням специфіки скороченої процедури:

1. Принцип змагальності — сторони мають право на рівні можливості представлення своїх аргументів, навіть якщо справа розглядається без виклику.
2. Принцип пропорційності — заходи суду повинні відповідати складності справи та вартості позову.
3. Принцип оперативності — скорочення строків для забезпечення швидкого вирішення спору.
4. Принцип економії процесуальних засобів — мінімізація витрат сторін і держави на проведення судового розгляду.

Функції спрощеного провадження включають:

- регулятивну — стимулює сторони до добросовісної поведінки;
- економічну — зменшує витрати на судочинство;
- захисну — гарантує дотримання процесуальних прав сторін при скороченому порядку розгляду.

Спрощене позовне провадження є важливим інститутом господарського процесу, що забезпечує ефективність, швидкість і доступність судового розгляду.

Воно поєднує економію процесуальних засобів з дотриманням принципів змагальності та пропорційності.

Нормативне регулювання, закріплене у ГПК України, створює правову основу для застосування інституту, однак практика його застосування вимагає уточнення критеріїв вибору справ для спрощеного провадження, уніфікації судової практики та інтеграції електронних процедур.

Таким чином, теоретико-правовий аналіз спрощеного позовного провадження є базою для подальшого дослідження порядку розгляду справ, практичних проблем та перспектив розвитку цього інституту у господарських судах України.

РОЗДІЛ 2 ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПРАВ У СПРОЩЕНОМУ ПОЗОВНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

2.1 Підстави для розгляду справ у спрощеному позовному провадженні

Спрощене позовне провадження застосовується лише до визначених категорій справ, що мають певні ознаки:

нескладність фактичних обставин;

невисока вартість спору;

відсутність складних юридичних питань;

відсутність потреби у значному доказовому дослідженні [1, с. 89].

Згідно зі статтею 247 ГПК України, такі справи можуть включати:

спори щодо виконання договірних зобов'язань у межах незначної суми;

вимоги про стягнення заборгованості за простими договорами;

справи, де істотні факти визнаються сторонами або не викликають сумнівів.

Суд має право самостійно визначати можливість застосування спрощеного порядку або відмовити у його застосуванні, якщо:

справа вимагає складного доказування;

є ризик порушення прав сторін у разі спрощеного розгляду;

ціна позову або слідчі обставини перевищують допустимі межі для спрощеного провадження [3, с. 47].

Особливості подання позовної заяви у спрощеному позовному провадженні

Подання позовної заяви у спрощеному порядку має свої особливості:

позовна заява подана у письмовій або електронній формі;

до заяви додаються лише найважливіші докази, що підтверджують вимоги;

відсутня потреба у складному процесуальному супроводі, як у загальному провадженні [4, с. 65].

Електронний формат подання через систему «Електронний суд» дозволяє:
зменшити витрати сторін;
скоротити строки розгляду;
забезпечити автоматизований контроль за процесуальними термінами.

Сторони можуть подавати короткі відзиви та клопотання, а суд обмежується розглядом лише тих документів, що стосуються суттєвих питань спору.

Розгляд справи без виклику сторін

Однією з ключових особливостей спрощеного позовного провадження є можливість ухвалення рішення без виклику сторін, що значно скорочує строки розгляду.

Основні характеристики такої процедури:

рішення ухвалюється на підставі наданих документів та доказів;
сторони можуть подати письмові пояснення або уточнення;
суд перевіряє, чи дотримано прав сторін та принципу змагальності [1, с. 92].

Практичний приклад: у справі щодо стягнення заборгованості за договором поставки у сумі до 50 000 грн суд ухвалив рішення без виклику сторін, оскільки обидві сторони подали письмові докази та не заперечували факти, що підтверджують вимоги.

Такий підхід дозволяє високий рівень оперативності та економії процесуальних ресурсів.

Розгляд справи з викликом сторін

Суд може ухвалити рішення про розгляд справи у спрощеному провадженні з викликом сторін, якщо:

виникають питання, що потребують усного пояснення;

необхідно дослідити спірні докази;
 сторони виявляють бажання взяти участь у засіданні.
 Особливості проведення:
 скорочені строки для підготовки до засідання;
 обмежений перелік доказів для дослідження;
 швидке ухвалення рішення на підставі письмових та усних доказів [3, с. 50].

Приклад із практики: у справі про стягнення комерційного боргу суд запросив сторони на одне скорочене засідання, опрацював письмові докази та дав змогу сторонам коротко викласти аргументи. Рішення було ухвалене протягом 10 днів після подання відзивів.

2.2 Судові рішення та їх виконання у спрощеному позовному провадженні

Судові рішення, ухвалені у спрощеному позовному провадженні, мають ті ж юридичні наслідки, що й у загальному провадженні, але характеризуються:
 скороченою мотивувальною частиною;
 чіткими формулюваннями висновків суду;
 можливістю швидкого оскарження у апеляційній або касаційній інстанції [7, с. 69].

Виконання рішень здійснюється через державних виконавців або самостійне виконання рішення стороною, залежно від характеру вимог.

Електронні засоби контролю за виконанням рішень сприяють підвищенню прозорості та ефективності виконання рішень у господарських справах.

Проблеми та практичні аспекти застосування спрощеного позовного провадження

На практиці застосування спрощеного позовного провадження виявляє такі проблеми:

- невизначеність критеріїв для визначення спрощеного провадження;
- неоднаковий підхід судів у визначенні необхідності виклику сторін;
- недостатня уніфікація підходів до оцінки письмових доказів;
- обмежені можливості сторін для захисту своїх процесуальних прав у спрощеному порядку [5, с. 83].

Водночас позитивним є зменшення навантаження на суди, скорочення строків розгляду справ та економія процесуальних ресурсів.

Спрощене позовне провадження в господарському судочинстві є ефективним інструментом для швидкого і економного розгляду нескладних справ.

Його основні переваги:

- оперативність;
- зменшення процесуальних витрат;
- доступність для малих та середніх підприємств;
- можливість електронного подання та розгляду справи.

Разом з тим практика показує, що для підвищення ефективності спрощеного провадження необхідно:

- уніфікувати критерії застосування;
- забезпечити прозорість ухвалення рішень;
- удосконалити електронні процеси подання та виконання рішень;
- забезпечити баланс між оперативністю та правами сторін.

РОЗДІЛ 3 ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СПРОЩЕНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В ГОСПОДАРСЬКОМУ СУДОЧИНСТВІ

3.1 Практичні проблеми застосування спрощеного позовного провадження

Хоча спрощене позовне провадження спрямоване на підвищення оперативності та доступності правосуддя, практика показує низку проблем, які потребують уваги:

1. Неоднаковість судової практики.

Суди по-різному оцінюють, які справи можуть підлягати спрощеному провадженню. Наприклад, одні суди застосовують його до вимог у межах 50 000 грн, інші — до 100 000 грн, що створює правову невизначеність для суб'єктів господарювання [1, с. 103].

2. Недостатня чіткість критеріїв складності справи.

Часто виникають спори про те, чи справа є «нескладною», адже закон не встановлює конкретних критеріїв для всіх категорій спорів [2, с. 112].

3. Обмеження процесуальних прав сторін.

У спрощеному провадженні зменшуються строки подання доказів та пояснень, що може призводити до ризику порушення принципу змагальності та права на захист.

4. Проблеми з оцінкою письмових доказів.

Судові органи не завжди однозначно визначають, які документи є достатніми для прийняття рішення, що іноді призводить до необхідності перегляду рішень у апеляції [10, с. 74].

Практичний приклад: у господарській справі щодо стягнення боргу за договором підряду суд першої інстанції ухвалив рішення у спрощеному

провадженні без виклику сторін, проте апеляційний суд визнав таке рішення частково необґрунтованим через недостатнє дослідження доказів. Це підкреслює потребу у підвищенні уніфікації судової практики.

Порівняльно-правовий аналіз спрощених процедур у зарубіжних країнах

Досвід зарубіжних країн показує ефективність систем спрощеного позовного провадження:

Польща: «спрощене провадження» застосовується до позовів з невеликим предметом спору, зазвичай до 10 000 євро. Суд може ухвалити рішення без виклику сторін за наявності документальних доказів.

Німеччина: система «vereinfachtes Verfahren» дозволяє розглядати дрібні позови у скороченій процедурі, із скороченими строками та мінімальною процесуальною формальністю.

Велика Британія: «small claims track» передбачає спрощений порядок для позовів до 10 000 фунтів стерлінгів, де сторони часто представляють себе без адвокатів, а суд акцентує на швидкому розгляді та мінімізації формальностей [9, с. 89].

ЄС: Регламент (ЕС) No 861/2007 передбачає єдину процедуру для малих позовів, включаючи спрощені документи та письмовий розгляд без виклику сторін.

Порівняльний аналіз демонструє, що успіх спрощених процедур залежить від чітких критеріїв справ, прозорих правил доказування та автоматизації процесу. Це створює передумови для адаптації кращих практик до українського законодавства [8, с. 56].

3.2 Шляхи вдосконалення інституту спрощеного позовного провадження

Для підвищення ефективності спрощеного позовного провадження в Україні пропонується низка практичних заходів:

1. Уніфікація критеріїв застосування спрощеного провадження.

Необхідно чітко визначити межі вартості позову та складності справ, які можуть розглядатися у спрощеному порядку.

2. Стандартизація процесу оцінки доказів.

Судові органи повинні мати методичні рекомендації щодо необхідних доказів для прийняття рішення, що зменшить кількість апеляцій.

3. Посилення електронних процедур.

Використання електронного судочинства, електронних доказів і цифрових підписів забезпечить оперативність та прозорість процесу.

4. Розширення прав сторін у спрощеному провадженні.

Варто встановити чіткі строки для подання пояснень та додаткових доказів, що гарантуватиме дотримання принципу змагальності.

5. Навчання суддів та правників.

Проведення семінарів і тренінгів допоможе узгодити практику застосування спрощеного провадження та забезпечити рівні підходи у різних регіонах.

6. Запровадження єдиної бази рішень.

Електронна платформа із зразками рішень у спрощеному провадженні дозволить узгодити підходи та стандартизувати мотивування рішень.

Впровадження цих заходів забезпечить зростання довіри бізнесу до судової системи, підвищить ефективність господарського судочинства та наблизить українське законодавство до європейських стандартів прозорості та доступності правосуддя.

Спрощене позовне провадження є важливим інструментом реформування господарського судочинства в Україні.

Переваги:

швидке та економне вирішення спорів;
доступність для малого та середнього бізнесу;
потенціал для цифровізації та автоматизації процесу.

Проблеми:

неоднакове застосування норм судами;
недостатня уніфікація критеріїв;
ризики обмеження прав сторін;
обмежена прозорість у деяких випадках.

Перспективи розвитку:

уніфікація процедур;
застосування цифрових технологій;
навчання суддів і адвокатів;
гармонізація з європейськими стандартами.

Впровадження зазначених заходів сприятиме ефективності, оперативності та справедливості господарського судочинства, що є ключовим для розвитку економіки та правового середовища України.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження інституту спрощеного позовного провадження в господарському судочинстві дозволило систематизувати теоретичні та практичні знання щодо його правової природи, порядку застосування та перспектив розвитку. Аналіз законодавства, наукової літератури та судової практики показав, що інститут спрощеного провадження є важливою складовою реформованого господарського процесу, що забезпечує оперативне, економне та доступне правосуддя для суб'єктів господарювання.

1. Актуальність та значення спрощеного позовного провадження

Спрощене позовне провадження виникло як відповідь на виклики сучасної економіки та судової системи. Його основна мета полягає у забезпеченні швидкого та ефективного вирішення нескладних господарських спорів, зменшенні навантаження на суди, а також оптимізації процесуальних витрат сторін.

Дослідження показало, що спрощене провадження:

підвищує оперативність розгляду справ, скорочуючи строки до мінімально необхідних;

зменшує фінансове навантаження на сторони за рахунок скорочення судових витрат та процесуальних дій;

сприяє доступності правосуддя для малого та середнього бізнесу, який часто не має ресурсів для повного процесуального супроводу;

створює передумови для впровадження електронного судочинства та цифрових технологій у процесі.

Таким чином, спрощене провадження є ключовим інструментом реалізації принципу ефективності судового розгляду та забезпечення балансу між економією ресурсів і дотриманням прав сторін.

2. Проблеми та виклики практичного застосування

Незважаючи на переваги, практика застосування спрощеного позовного провадження в Україні виявляє низку проблем:

1. Неоднаковість судової практики – суди застосовують спрощене провадження за різними критеріями вартості позову та складності справ, що створює правову невизначеність.

2. Недостатня чіткість критеріїв складності справи – закон не визначає конкретних меж «нескладності», через що виникають спори та оскарження рішень.

3. Обмеження процесуальних прав сторін – скорочені строки для подання доказів та пояснень можуть негативно впливати на можливості захисту сторін.

4. Проблеми з оцінкою письмових доказів – суди по-різному трактують достатність доказів для ухвалення рішення, що іноді призводить до апеляційних переглядів.

5. Необхідність підвищення рівня цифровізації судочинства – незважаючи на електронну подачу документів, процес виконання рішень та їх контроль потребують удосконалення.

Практичні кейси, наведені у дослідженні, демонструють, що ефективність спрощеного провадження безпосередньо залежить від наявності чітких процесуальних правил, уніфікованої судової практики та прозорості процедур.

3. Порівняльний аналіз та міжнародний досвід

Дослідження зарубіжного досвіду (Польща, Німеччина, Велика Британія, країни ЄС) показало, що успішне функціонування спрощених процедур судочинства забезпечується чіткими критеріями, стандартизованими процедурами та широким застосуванням електронних технологій.

Використання європейських моделей дозволяє:

зменшити ризики порушення прав сторін;

забезпечити передбачуваність і стабільність рішень;

інтегрувати національну практику у європейський правовий простір;

підвищити довіру бізнесу до судової системи.

Таким чином, адаптація кращих європейських практик до українських умов є логічним кроком для розвитку інституту.

4. Перспективи розвитку спрощеного позовного провадження

На підставі проведеного аналізу можна виділити ключові напрями удосконалення інституту:

1. Уніфікація критеріїв застосування – чітке визначення меж вартості позову та складності справ, що підлягають спрощеному провадженню.

2. Стандартизація оцінки доказів та процесуальних дій – методичні рекомендації для суддів дозволять зменшити апеляційні оскарження та уніфікувати судову практику.

3. Цифровізація процесів – впровадження електронного подання документів, цифрових підписів, онлайн-засідань та контролю за виконанням рішень.

4. Підвищення кваліфікації суддів та адвокатів – навчальні програми, семінари та тренінги забезпечать єдиний підхід до застосування спрощеного провадження.

5. Створення єдиної бази судових рішень – електронна база дозволить стандартизувати мотивування та забезпечить прозорість процедур.

Впровадження зазначених заходів сприятиме ефективності, прозорості та справедливості господарського судочинства, підвищить рівень довіри бізнесу до судової системи та наблизить Україну до європейських стандартів судочинства.

5. Науково-практична значимість дослідження

Розширений аналіз спрощеного позовного провадження має як теоретичне, так і практичне значення:

теоретично – дозволяє систематизувати знання про сутність, порядок застосування та проблеми інституту;

практично – надає рекомендації для судової системи, адвокатів та законодавців щодо удосконалення процедури.

Завдяки цьому дослідженню можна сформулювати узгоджений підхід до застосування спрощеного провадження, що сприятиме правовій визначеності та підвищенню ефективності судового процесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський процесуальний кодекс України: Закон від 06.11.1991 № 1798-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6. – Ст. 56.
2. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 № 1402-VIII // Голос України. – 2016. – № 118.
3. Науково-практичний коментар до Господарського процесуального кодексу України / За ред. О. Д. Святоцького. – К.: Юрінком Інтер, 2021. – 712 с.
4. Кравчук В. М. Господарський процес України: навчальний посібник. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2020. – 380 с.
5. Штефан П. Ф. Цивільний процес. – К.: Алерта, 2019. – 640 с.
6. Демиденко В. В. Спрощене провадження у господарському судочинстві: проблеми теорії та практики // Підприємництво, господарство і право. – 2022. – № 5. – С. 24–29.
7. Рішення Європейського суду з прав людини у справі Kudła v. Poland (Application No. 30210/96) від 26.10.2000 р.
8. Regulation (EC) No 861/2007 of the European Parliament and of the Council establishing a European Small Claims Procedure // Official Journal of the European Union. – 2007.
9. Білоус А. О. Електронне судочинство як елемент забезпечення доступності правосуддя // Юридична наука. – 2021. – № 2. – С. 77–84.
10. Офіційний вебсайт Верховного Суду України – <https://supreme.court.gov.ua>